

PHÒNG GIÁO DỤC – ĐÀO TẠO ...

TRƯỜNG TIỂU HỌC

--- ❧ ✧ ❧ ---

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

ĐỀ TÀI:

**DẠY DẠNG BÀI ÔN TẬP TỰ NHIÊN VÀ XÃ HỘI LỚP
3 DƯỚI HÌNH THỨC TỔ CHỨC TRÒ CHƠI HỌC TẬP
(Bộ sách Chân trời sáng tạo)**

Lĩnh vực: ...

Họ và tên tác giả:

Đơn vị:

Năm học: 20....- 20...

MỤC LỤC

1. MỞ ĐẦU	1
1.1. Lý do chọn đề tài:.....	1
1.2. Mục đích nghiên cứu:.....	2
1.3. Đối tượng nghiên cứu:.....	2
1.4. Các hình thức :	2
1.5. Phương pháp:.....	2
2. NỘI DUNG SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM	3
2.1. Cơ sở lý luận:	3
2.2. Thực trạng của việc dạy dạng bài ôn tập Tự nhiên và Xã hội lớp 3 dưới hình thức tổ chức trò chơi học tập.	5
2.2.1. Thực trạng	5
2.2.2. Kết quả của thực trạng	6
2.3. Những giải pháp và biện pháp cụ thể giúp cho việc dạy “ Dạng bài ôn tập Tự nhiên và Xã hội lớp 3 dưới hình thức tổ chức trò chơi học tập”	7
2.4. Hiệu quả của sáng kiến kinh nghiệm:	19
3. KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	20
3.1. Kết luận:	20
3.2. Kiến nghị:	21

1. MỞ ĐẦU

1.1. Lý do chọn đề tài:

* Môn Tự nhiên và Xã hội ở Tiểu học có vai trò rất quan trọng, mục tiêu của môn Tự nhiên và Xã hội ở tiểu học là nhằm giúp học sinh có một số kiến thức cơ bản, ban đầu và thiết thực về: Con người và sức khỏe (cơ thể người, cách giữ vệ sinh cơ thể và phòng tránh bệnh tật, tai nạn). Một số sự vật, hiện tượng đơn giản trong tự nhiên và xã hội. Bước đầu hình thành và phát triển những kỹ năng: Tự chăm sóc sức khỏe cho bản thân, ứng xử hợp lý trong đời sống để phòng tránh một số bệnh tật và tai nạn. Quan sát, nhận xét, nêu thắc mắc, đặt câu hỏi, biết cách diễn đạt những hiểu biết của mình về các sự vật, hiện tượng đơn giản trong tự nhiên và xã hội. Hình thành và phát triển những thái độ và hành vi. Có ý thức thực hiện các quy tắc giữ vệ sinh, an toàn cho bản thân, gia đình và cộng đồng. Yêu thiên nhiên, gia đình, trường học, quê hương.

* Phân môn Tự nhiên và Xã hội trong chương trình ở Tiểu học, so với các phân môn khác là một phân môn khó. Nó là sự tổng hợp của các kiến thức khoa học, xã hội và tự nhiên mà học sinh được học. Nhiệm vụ chủ yếu của phân môn này là rèn luyện tư duy tổng hợp cho học sinh phù hợp với mục tiêu của môn học.

* Chương trình môn Tự nhiên và Xã hội lớp 3 hiện hành được cấu trúc theo chủ đề **“Con người và sức khỏe, xã hội, tự nhiên”** sau mỗi chủ đề, mỗi học kỳ lại có các bài ôn tập. Một trong những yêu cầu cơ bản của một bài ôn tập là củng cố các kiến thức đơn lẻ đã học (trong từng chủ đề, từng kỳ), hệ thống lại một thể thống nhất trong mối quan hệ qua lại giữa chúng với nhau. Vấn đề cần quan tâm ở đây là trên cơ sở vốn kiến thức các em đã được học, cần phải sắp xếp hệ thống lại để giúp các em có cái nhìn tổng thể, biết so sánh, phân tích để tự rút ra nhận thức (kết luận), nắm được nội dung cơ bản của một chủ đề, một đơn vị thời gian học (học kỳ). Lý do của hiện tượng này là do đa số các giáo viên chưa đưa ra được hình thức tổ chức dạy học hợp lý, chưa quan tâm chú trọng đến tiết dạy, chưa thường xuyên tổ chức các trò chơi để phục vụ bài dạy nhất là ở dạng bài “

Ôn tập Tự nhiên và Xã hội lớp 3 dưới hình thức tổ chức trò chơi học tập” theo bộ sách Chân trời sáng tạo. Bên cạnh đó học sinh tiểu học là những đối tượng có năng lực tư duy còn hạn chế, tư duy tổng hợp của các em cũng phát triển chưa cao, khả năng hoạt động của các em còn chưa phù hợp, chưa thích ứng với các hoạt động dạy học. Để hoàn thành mục tiêu và nội dung yêu cầu của bài đó không phải là việc dễ. Với những lý do trên là một giáo viên đang trực tiếp giảng dạy lớp 3 bản thân tôi thấy phải làm như thế nào để việc dạy các dạng bài ôn tập trong chương trình Tự nhiên và Xã hội lớp 3 có hiệu quả cao vì thế tôi đã mạnh dạn đưa một hình thức dạy với hy vọng sẽ nâng cao được chất lượng giờ dạy và học sinh sẽ nắm được bài một cách tốt hơn, đó là: **“Dạy dạng bài ôn tập Tự nhiên và Xã hội lớp 3 dưới hình thức tổ chức trò chơi học tập”** theo bộ sách Chân trời sáng tạo.

1.2. Mục đích nghiên cứu:

Khi bắt tay vào nghiên cứu đề tài này nhằm giúp cho giáo viên đạt được những mục đích sau:

+ Tìm ra các cách thức tổ chức trò chơi và các trò chơi học tập phù hợp với dạng bài ôn tập tự nhiên và xã hội lớp 3.

+ Giúp giáo viên có kinh nghiệm dạy dạng bài ôn tập tự nhiên và xã hội lớp 3 dưới hình thức tổ chức trò chơi học tập đạt hiệu quả cao.

1.3. Đối tượng nghiên cứu:

Học sinh khối lớp 3 Trường Tiểu học Năm học

1.4. Các hình thức :

- Dạy học theo nhóm.
- Dạy học cá nhân.

1.5. Phương pháp:

- Phương pháp điều tra qua phiếu câu hỏi
- Phương pháp trò chơi.
- Phương pháp phỏng vấn trực tiếp
- Phương pháp quan sát

- Phương pháp thảo luận.

2. NỘI DUNG SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

2.1. Cơ sở lý luận:

Ở lứa tuổi Tiểu học cơ thể của trẻ đang trong thời kỳ phát triển vì thế sức dẻo dai của cơ thể cũng thấp nên trẻ không thể làm lâu một cử động đơn điệu, dễ mệt mỏi nhất là khi hoạt động quá lâu.

Học sinh Tiểu học dễ nhớ nhưng chóng quên nhất là khi các em không tập trung cao độ. Vì vậy người giáo viên phải tạo ra hứng thú trong học tập và phải thường xuyên được luyện tập.

Học sinh Tiểu học rất dễ xúc động và thích tiếp xúc với một sự vật, hiện tượng nào đó nhất là những hình ảnh gây cảm cực mạnh.

Trẻ hiếu động, ham hiểu biết cái mới nên dễ gây cảm xúc mới song các em chóng chán. Do vậy trong dạy học giáo viên phải sử dụng triệt để đồ dùng dạy học, đưa học sinh đi tham quan, đi thực tế, tăng cường thực hành, đặc biệt là tổ chức trò chơi học tập trong các tiết ôn tập ... để củng cố khắc sâu kiến thức.

Học sinh Tiểu học có trí thông minh khá nhạy bén sắc sảo, có óc tưởng tượng phong phú. Đó là tiền đề tốt cho việc phát triển tư duy nhưng rất dễ bị phân tán, nếu bị áp đặt, căng thẳng. Chính vì thế nội dung chương trình, phương pháp giảng dạy, hình thức chuyển tải, truyền đạt làm thế nào cho phù hợp với tâm sinh lý lứa tuổi là điều không thể xem nhẹ. Đặc biệt đối với học sinh lớp 3, lớp mà các em vừa mới vượt qua những mới mẻ ban đầu chuyển từ hoạt động vui chơi sang hoạt động học tập là chủ đạo. Như vậy nói về cách học, về yêu cầu học thì trẻ lớp 1, 2 gặp phải một sự thay đổi đột ngột mà đến cuối năm lớp 2 và sang lớp 3 các em mới quen dần với cách học đó. Do vậy giờ học sẽ trở nên nặng nề, không duy trì được khả năng chú ý của các em nếu các em chỉ cứ nghe và làm theo.

Muốn giờ học có hiệu quả thì đòi hỏi người giáo viên phải đổi mới hình thức dạy học tức là kiểu dạy học “**Lấy học sinh làm trung tâm**” hướng tập trung vào học sinh, trên cơ sở hoạt động của các em. Kiểu dạy này người giáo viên là

2.3. Những giải pháp và biện pháp cụ thể giúp cho việc dạy “ Dạng bài ôn tập Tự nhiên và Xã hội lớp 3 dưới hình thức tổ chức trò chơi học tập”

Trước tình hình trên, để nâng cao chất lượng giờ dạy “**Dạng bài ôn tập Tự nhiên và Xã hội lớp 3 dưới hình thức tổ chức trò chơi học tập**” theo bộ sách Chân trời sáng tạo, tôi nhận thấy cần phải áp dụng một số giải pháp sau:

2.3.1. Giải pháp 1: Giáo viên cần lựa chọn trò chơi phù hợp với từng dạng bài, với từng thời điểm trong một tiết học.

Trò chơi học tập nhất thiết phải là một bộ phận của nội dung bài học, phải là một phần cấu tạo nên bài học vì vậy tôi thiết nghĩ chọn được trò chơi phù hợp với từng dạng bài là điều kiện tiên quyết, điều kiện không thể thiếu tạo nên thành công của tiết dạy. Nghiên cứu chọn lựa trò chơi phù hợp với từng dạng bài, với từng thời điểm trong một tiết học có tác dụng giúp học sinh nắm kiến thức một cách dễ dàng. Tôi đã tổ chức dạy bài 25 “ **Ôn tập chủ đề: con người và sức khỏe**” (trang 106 **Tự nhiên và xã hội 3** bộ sách **Chân trời sáng tạo**) dưới hai thời điểm khác nhau trong một tiết học. Một cách chơi theo tôi là cách chơi đúng (Trò chơi được tổ chức ngay đầu tiết học). Một cách chơi theo tôi là cách chơi chưa đúng (Trò chơi được tổ chức ở cuối của tiết học).

Bài 25 Ôn tập chủ đề Con người và sức khỏe

1. Chia sẻ với bạn về cơ quan tiêu hoá, tuần hoàn, thần kinh theo gợi ý dưới đây.

2. Chọn những thức ăn, đồ uống có lợi cho cơ thể và lên thực đơn các bữa ăn cho gia đình em trong một ngày.

THỰC ĐƠN CỦA GIA ĐÌNH TRONG MỘT NGÀY		
Các bữa ăn	Thức ăn, đồ uống	Lí do lựa chọn
Bữa sáng	?	?
Bữa trưa	?	?
Bữa tối	?	?

106

3. Chia sẻ với bạn về việc thực hiện thời gian biểu của em trong tuần qua. Em có cần thay đổi thói quen nào để có lợi cho cơ thể?

4. Em đồng tình hay không đồng tình với việc làm của bạn An trong tình huống sau. Vì sao?

5. Nếu trong gia đình em có người thân thường xuyên uống nhiều rượu hoặc hút thuốc lá thì em sẽ khuyên họ điều gì? Vì sao?

107

Ví dụ: Cách tổ chức trò chơi đúng và hợp lý

* Bài 25 “**Ôn tập : con người và sức khỏe**”(trang 106 **Tự nhiên và xã hội 3 bộ sách Chân trời sáng tạo**) , để giúp học sinh củng cố và hệ thống hoá các kiến thức về: cấu tạo ngoài và chức năng của các cơ quan: hô hấp, tuần hoàn, và thần kinh, nên và không nên làm gì để bảo vệ và giữ vệ sinh các cơ quan đó, tôi đã tiến hành tổ chức trò chơi học tập sau:

A. Chuẩn bị:

Giáo viên:

- 5 ống bơ nhỏ trong đựng một vài hạt sỏi để làm chuông
- Hệ thống câu hỏi kèm theo đáp án (mỗi câu hỏi và đáp án ghi vào mảnh bìa đánh số thứ tự).

- Cờ nhỏ: 10 cái

Sau đây là hệ thống câu hỏi:

- Nêu tên các bộ phận của cơ quan hô hấp và chức năng của các bộ phận đó
- Bạn nên làm gì và không nên làm gì để bảo vệ cơ quan hô hấp?

- c. Cơ quan tuần hoàn có những bộ phận nào? chức năng của các bộ phận đó làm gì?
- d. Để bảo vệ tim mạch cần làm và không nên làm những gì?
- e. Cơ quan thần kinh bao gồm những gì? nêu chức năng của các bộ phận đó.
- f. Bộ phận nào của cơ quan thần kinh điều khiển các hoạt động phản xạ của cơ thể? Bộ phận nào của cơ quan thần kinh điều khiển mọi suy nghĩ và hoạt động của cơ thể?
- g. Để bảo vệ cơ quan thần kinh ta phải làm thế nào?

Bài 25 Ôn tập chủ đề Con người và sức khỏe

1. Chia sẻ với bạn về cơ quan tiêu hoá, tuần hoàn, thần kinh theo gợi ý dưới đây.

2. Chọn những thức ăn, đồ uống có lợi cho cơ thể và lên thực đơn các bữa ăn cho gia đình em trong một ngày.

THỰC ĐƠN CỦA GIA ĐÌNH TRONG MỘT NGÀY		
Các bữa ăn	Thức ăn, đồ uống	Lí do lựa chọn
Bữa sáng	?	?
Bữa trưa	?	?
Bữa tối	?	?

3. Chia sẻ với bạn về việc thực hiện thời gian biểu của em trong tuần qua. Em có cần thay đổi thói quen nào để có lợi cho cơ thể?

4. Em đồng tình hay không đồng tình với việc làm của bạn An trong tình huống sau. Vì sao?

5. Nếu trong gia đình em có người thân thường xuyên uống nhiều rượu hoặc hút thuốc lá thì em sẽ khuyên họ điều gì? Vì sao?

B. Tiến hành trên lớp:

- Giáo viên nêu mục đích của bài học: hôm nay chúng ta sẽ ôn tập chủ đề con người và sức khỏe. Trong chủ đề này các em đã được học về những cơ quan nào của cơ thể con người? (học sinh nêu câu trả lời).

- Giáo viên tiếp tục nêu: từng bạn hãy nhớ lại trong các cơ quan đó, mỗi cơ quan có những bộ phận nào? chức năng của mỗi bộ phận ra sao? Cách bảo

đôi,...Từ đó đã các em nắm kiến thức một cách hào hứng, vui nhộn mà chắc chắn, lâu quên rất phù hợp với đặc điểm tâm lí của các em. Tuy nhiên, có một số vấn đề đặt ra, đó là việc giữ trật tự trong lớp khi tiến hành tổ chức trò chơi học tập. Trẻ em khi đã hứng thú quá mức sẽ khó kiềm chế.

Bài 25 Ôn tập chủ đề Con người và sức khỏe

1. Chia sẻ với bạn về cơ quan tiêu hóa, tuần hoàn, thần kinh theo gợi ý dưới đây.

2. Chọn những thức ăn, đồ uống có lợi cho cơ thể và lên thực đơn các bữa ăn cho gia đình em trong một ngày.

THỰC ĐƠN CỦA GIA ĐÌNH TRONG MỘT NGÀY		
Các bữa ăn	Thức ăn, đồ uống	Lí do lựa chọn
Bữa sáng	?	?
Bữa trưa	?	?
Bữa tối	?	?

3. Chia sẻ với bạn về việc thực hiện thời gian biểu của em trong tuần qua. Em có cần thay đổi thời gian nào để có lợi cho cơ thể?

4. Em đồng tình hay không đồng tình với việc làm của bạn An trong tình huống sau. Vì sao?

5. Nếu trong gia đình em có người thân thường xuyên uống nhiều rượu hoặc hút thuốc lá thì em sẽ khuyên họ điều gì? Vì sao?

Ví dụ: Khi giáo viên cần một “Khoảng lặng” để nhận xét, đánh giá chẳng hạn thì rất khó về âm hưởng của trò chơi vẫn còn trong các em, các em vẫn đang còn bàn tán sôi nổi về trò chơi nên không chú ý nghe giáo viên nói. Để khắc phục điều đó, tôi đã xây dựng cho học sinh lớp mình những “Quy Ước”. Ví dụ: khi cô lắc chuông thì tất cả các em phải tập trung chú ý nghe cô nói gì. Ai, nhóm nào không thực hiện sẽ bị trừ vào điểm mà mình đã đạt được trong trò chơi này v.v... Những quy ước này phải được xây dựng ngay từ đầu năm học, làm được điều đó sẽ tránh được sự ồn ào quá khích của học sinh dẫn đến tình trạng trò chơi kéo dài hơn dự kiến. Đây là điều mà giáo viên ngại nên ít khi tổ chức trò chơi học tập trong dạy học.

Như vậy khi ta biết phát huy điểm mạnh và khắc phục được các điểm yếu của mỗi trò chơi thì ta sẽ tạo nên được sức mạnh tổng hợp để đến được mục tiêu

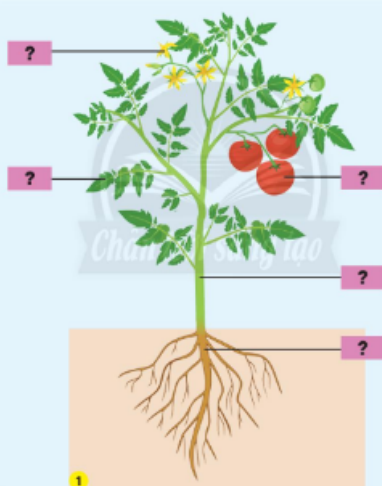
của bài học một cách ngắn nhất và dễ dàng nhất. Từ đó hình thành cho các em những kỹ năng và thói quen tích cực, lành mạnh.

2.3.3. Giải pháp 3: Khi chọn trò chơi học học tập cần chú ý phát huy tính tích cực học tập và sáng tạo của học sinh.

Dạy học bằng phương pháp trò chơi là đưa học sinh đến với các hoạt động vui chơi giải trí nhưng có nội dung gắn liền với bài học. Trò chơi trong học tập có tác dụng giúp học sinh thay đổi động hình, chống mệt mỏi; tăng cường khả năng thực hành kiến thức của bài học; phát huy hứng thú, tạo thói quen độc lập, chủ động và sự sáng tạo của học sinh. Với những tác dụng to lớn như vậy khi lựa chọn trò chơi tôi luôn đặt vấn đề phát huy tính tích cực, sáng tạo của học sinh lên hàng đầu. Với yêu cầu này tôi đã vận dụng khi dạy bài **“Ôn tập và kiểm tra học kỳ 2”** tôi đã tiến hành tổ chức trò chơi học tập bằng hình thức đơn giản hơn nhưng cũng hết sức hấp dẫn với các em học sinh. Bài ôn tập này bao gồm 2 tiết: tiết 69 và tiết 70, ở tiết 69 học sinh được ôn tập bài 19 “Chủ đề thực vật và động vật” (**trang 80 Tự nhiên và xã hội 3 bộ sách Chân trời sáng tạo**), ở tiết 70 ôn tập các nội dung ở bài 30 về “**chủ đề Trái đất và Bầu trời**” (**trang 128 Tự nhiên và xã hội 3 bộ sách Chân trời sáng tạo**).

Bài 19 Ôn tập chủ đề Thực vật và động vật

- Vẽ và ghi chú các bộ phận của một cây mà em biết theo gợi ý sau.
- Giới thiệu với bạn về đặc điểm và chức năng các bộ phận của cây đó.

80

- Tính bảy thông tin về một động vật mà em yêu thích theo gợi ý sau.

TÊN ĐỘNG VẬT		
Lớp bao phủ bên ngoài	Ảnh chụp hoặc hình vẽ của động vật	Nơi sống
Các bộ phận và chức năng		Cơ quan di chuyển

- Sưu tầm tranh, ảnh về việc sử dụng động vật hoặc thực vật của con người trong cuộc sống hằng ngày và chia sẻ với các bạn.

81

Bài 30 Ôn tập chủ đề Trái Đất và bầu trời

- Chỉ và nói tên bốn phương trong hình sau.

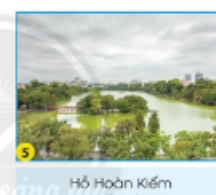
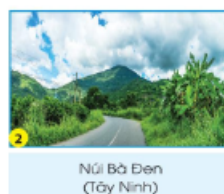

- Hoàn thành sơ đồ và chia sẻ theo các gợi ý sau.

128

- Giới thiệu với bạn về một số đồng bằng, cao nguyên, núi, sông, hồ, biển nổi tiếng của Việt Nam.

Tôi xin trình bày trò chơi học tập diễn ra ở tiết 69, ở tiết học này sau khi hướng dẫn học sinh thảo luận nhóm để làm bài tập 3 (vở bài tập Tự nhiên và Xã

LIÊN HỆ TẢI MẪU

ZALO: 0833206833

Nội dung: Tải mã skkn *****

Phí tải: 100.000 VNĐ

Chỉ nhận thanh toán qua STK

